

Euroopa Liidu Varjupaigaameti koolitus- ja õppestrateegia

Euroopa Liidu Varjupaigaameti koolitus- ja õppestrateegia

Märts 2022

Käsikiri valmis märtsis 2022

Euroopa Liidu Varjupaigamet (EUAA) ega ükski tema nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas dokumendis sisalduva teabe kasutamise eest.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2023

Print ISBN 978-92-9400-658-5 doi:10.2847/818637 BZ-03-22-056-ET-C
PDF ISBN 978-92-9400-704-9 doi:10.2847/066019 BZ-03-22-056-ET-N

© Euroopa Liidu Varjupaigamet (EUAA), 2022

Kaanefoto/-illustratsioon: © iStock.com

Paljundamine on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale. EUAA autoriõigusega hõlmamata fotode või muu materjali kasutamiseks ja taasesitamiseks tuleb küsida luba otse autoriõiguse valdaja käest.

Sisukord

1.	Taust	4
2.	Mõisted.....	4
3.	Põhimõtted	5
4.	Eesmärgid	6
5.	Koolitusraamistikud.....	8
6.	Koolitusvajaduste analüüs.....	9
7.	Koolituste kavandamine ja arendamine	9
	7.1. Koolituste kavandamine.....	9
	7.2. Koolitusmaterjalide väljatöötamine.....	10
	7.3. Koolituse läbivaatamine	11
8.	Koolituse korraldamine ja hõlbustamine	11
	8.1. EUAA koolitusreserv	11
9.	Pidev järelvalve, hindamine ja korrapärane läbivaatamine.....	12

1. Taust

Määrusega (EL) 2021/2303 loodud Euroopa Liidu Varjupaigaamet (edaspidi „EUAA“) vastutab liidu varjupaigaõiguse tõhusa ja ühetaolise kohaldamise eest liikmesriikides, austades täielikult põhiõigusi ning hõlbustades ja toetades liikmesriikide tegevust Euroopa ühise varjupaigasüsteemi rakendamisel. Ameti ülesanne on parandada ka Euroopa ühise varjupaigasüsteemi toimimist, pakkudes muu hulgas tehnilist ja operatiivabi liikmesriikidele, eelkõige neile, kelle varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemid on ebaoproportsionaalse surve all.

EUAA koolitus- ja õppestrateegia⁽¹⁾ rakendamisega toetab varjupaigaamet liikmesriike, pakkudes koolitust oma töötajatele, asjaomaste riiklike haldusasutuste liikmetele, varjupaiga ja vastuvõtu eest vastutavatele riigiasutustele ning varjupaigatugirühmade liikmetele, sh neile, kes ei ole ameti töötajad. EUAA annab toetust selles valdkonnas Euroopa varjupaigaõppekava pideva arendamise kaudu, mille eesmärk on edendada parimaid tavasid ja kõrgeid standardeid liidu varjupaiga- ja vastuvõtuõiguse rakendamisel. Koolitus- ja õppevõimaluste pakkumise kaudu aitab EUAA kaasa varjupaiga- ja vastuvõtuametnike teadmiste, oskuste, vastutuse ja sõltumatuse arendamisele ja tugevdamisele, ühiste standardite järgimisele ning Euroopa ühise varjupaigasüsteemi üldisele rakendamisele.

Selles strateegias, mis asendab Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti koolitusstrateegia (2019) eelmist versiooni, kirjeldatakse põhimõtteid, millest EUAA juhindub oma volituste rakendamisel vastavalt Euroopa Liidu Varjupaigaameti määruse artiklis 8 sätestatule.

2. Mõisted

Selles dokumendis on mõisted määratletud järgmiselt.

- „Akrediteerimine“ – kvaliteedi tagamise protsess, mille kaudu antakse haridus- või koolitusteenuse osutajale akrediteeritud staatus, mis tõendab, et asjakohane seadusandlik või kutseasutus on selle heaks kiitnud eelnevalt kindlaksmääratud standarditele vastavuse alusel.
- „Formaalõpe“ – õpe, mis toimub organiseeritud ja struktureeritud keskkonnas (nt haridus- või koolitusasutuses või töökohal) ning on sõnaselgelt määratletud õppimisena (eesmärkide, aja või ressursside seisukohast). Formaalõpe on õppija seisukohast tahtlik. See viib tavaliselt sertifitseerimiseni.
- „Informaalne õpe“ – õpe, mis tuleneb igapäevasest töö, pere või vaba ajaga seotud tegevusest. See ei ole organiseeritud ega struktureeritud eesmärkide, aja ega õppetoe seisukohast. Informaalne õpe on enamikul juhtudel õppija seisukohast tahtmatu.
- „Mitteformaalne õpe“ – õppimine, mis on integreeritud kavandatud tegevustesse, mis ei ole sõnaselgelt määratletud õppimisena (õppe-eesmärgid, õppeaeg või õppetugi), kuid sisaldavad olulist õppelementi. Mitteformaalne õpe on õppija seisukohast tahtlik. See ei vii tavaliselt sertifitseerimiseni.

⁽¹⁾ Haldusnõukogu 7. märtsi 2022. aasta otsus nr 102 (EUAA/MB/2022/054) EUAA koolitus- ja õppestrateegia kohta.

- „Pädevus“ – suutlikkus kasutada teadmisi, oskusi ning isiklikku, sotsiaalset ja/või meetoodilist võimekust töö- või õppeolukordades ning ametialases ja isiklikus arengus. Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku kontekstis kirjeldatakse pädevust seoses vastutuse ja iseseisvusega.¹
- „Sertifitseerimine“ – tunnistuse, diplomi või tiitli väljaandmise protsess, mis tõendab ametlikult, et pädev asutus on eelnevalt kindlaksmääratud standardi alusel hinnanud ja kinnitanud üksikisiku omandatud õpiväljundeid (teadmised, oskusteave, oskused ja/või pädevused).
- „Õpiväljundid“ – avaldused selle kohta, mida õppija teab, mõistab ja suudab pärast õppeprotsessi lõpuleviimist teha. Need on määratletud teadmiste, oskuste, vastutuse ja sõltumatuse kaudu.

Muud käesoleva strateegia jaoks olulised mõisted on esitatud EUAA koolitusmõistete sõnastikus.⁽²⁾

3. Põhimõtted

Kooskõlas Euroopa Liidu Varjupaigaameti määrusega juhindutakse EUAA koolitus- ja õppestrateegia rakendamisel järgmistest põhimõtetest.

- Selle strateegia rakendamisel järgib EUAA avatud, konstruktiivset ja dünaamilist lähenemisviisi, olles samal ajal täielikult pühendunud kõrgeimate kvaliteedi-, tõhususe ja läbipaistvuse standardite järgimisele. Selleks töötab EUAA välja koolituse kvaliteedi tagamise raamistiku, mis põhineb Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteeditagamise standarditel ja suunistel (ESG 2015)⁽³⁾. EUAA võtab samuti nõuetekohaselt arvesse ELi haridus- ja koolitusraamistikku, sh Bologna⁽⁴⁾ ja Kopenhaageni⁽⁵⁾ põhimõtteid ning Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku elukestva õppe valdkonnas.

⁽²⁾ Kätesaadav aadressil: www.euaa.europa.eu

⁽³⁾ Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteeditagamise standardeid ja suuniseid (ESG 2015) kasutavad institutsioonid ja kvaliteeditagamisasutused kõrghariduse sisemiste ja väliste kvaliteeditagamissüsteemide võrdlusdokumendina. Lisaks kasutab neid kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa register (EQAR), mis vastutab nende kvaliteeditagamisasutuste registri eest, kes võivad kontrollida vastavust ESG-le.

⁽⁴⁾ Bologna protsess on 48 Euroopa riigi valitsustevaheline koostöö kõrghariduse valdkonnas. See suunab avaliku sektori asutuste, ülikoolide, õpetajate ja üliõpilaste ning sidusrühmade ühenduste, tööandjate, kvaliteeditagamisasutuste, rahvusvaheliste organisatsioonide ja institutsioonide, sh Euroopa Komisjoni ühiseid jõupingutusi kõrghariduse rahvusvahelistumise parandamiseks. Põhirõhk on kolmeastmelise süsteemi (bakalaureuse-/magistri-/doktoriõpe) kasutuselevõtul, tugevdatud kvaliteedi tagamisel ning kvalifikatsioonide ja õppeperioodide hõlpsamal tunnustamisel (<https://education.ec.europa.eu/et/education-levels/higher-education/inclusive-and-connected-higher-education/bologna-process>).

⁽⁵⁾ Kopenhaageni protsess käivitati Kopenhaageni deklaratsiooniga, mille kiitsid 30. novembril 2002 heaks liikmesriikide, kandidaatriikide, EMP EFTA riikide kutsehariduse ja -õppe eest vastutavad ministrid, Euroopa sotsiaalpartnerid ja Euroopa Komisjon. Nad leppisid kokku prioriteetides ja strateegiates vastastikuse usalduse, läbipaistvuse ning pädevuste ja kvalifikatsioonide tunnustamise edendamiseks, et suurendada liikuvust ja hõlbustada juurdepääsu elukestvatele õppele. Deklaratsioonis kutsutakse üles tõhustama Euroopa koostööd kutsehariduse ja -õppe valdkonnas kogu Euroopas. Selles keskendutakse kutsehariduse ja -õppe panusele Lissaboni strateegias määratletud väljakutsete lahendamisel: tugevdada kutsehariduse ja -õppe Euroopa mõõdet, parandada läbipaistvust, teabe- ja juhtimissüsteeme, tunnustada pädevusi ja kvalifikatioone, sh mitteformaalset ja informaalset õpet, edendada koostööd kvaliteedi tagamisel (<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1536&langId=et>).

- ii) EUAA teeb tihedat koostööd erinevate osalejatega, kelle teadmised aitavad kaasa varjupaigaameti koolitus- ja õppematerjalide väljatöötamisele ja pakkumisele. Nende hulka kuuluvad peamiselt liikmesriikide varjupaiga- ja vastuvõtuasutused, aga ka Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex), Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA) ning asjaomased koolitusüksused, akadeemilised asutused, õigusühendused, koolitusvõrgustikud ja muud asjaomased organisatsioonid. See koostöö toimub muu hulgas Euroopa Komisjonist, muudest ELi ametitest, ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametist (UNHCR) ja muudest asjaomastest osalejatest koosneva võrdlusrühma raames. Nagu on Euroopa Liidu Varjupaigaameti määruuses nõutud, konsulteeritakse Euroopa varjupaigaõppekava küsimustes põhiõiguste ametniku ja nõuandefoorumiga.
- iii) EUAA koolitus- ja õppetegevus on suunatud peamiselt liikmesriikide varjupaiga- ja vastuvõtuasutustele⁽⁶⁾. Kooskõlas Euroopa Liidu Varjupaigaameti määruusega laiendab amet nende tegevuste ulatust teistele asjaomastele riiklikele asutustele liikmesriikides. Kooskõlas asjakohase töökorraga võib see hõlmata ka muid osalejaid, nagu ELi ametid, ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet, akadeemilised ringkonnad, asjaomased rahvusvahelised ja kodanikuühiskonna organisatsioonid ning kolmandad riigid, nagu on EUAA väliskoostöö strateegias sätestatud.
- iv) Käesoleva strateegia rakendamine võimaldab liikmesriikidel pakkuda oma töötajatele kvaliteetset koolitust, mis põhineb Euroopa varjupaigaõppekaval ja on kooskõlas liidu varjupaigaõigusest tulenevate kohustustega. Eelkõige peavad liikmesriigid lisama õppekava põhiosad oma varjupaiga- ja vastuvõtuametnikele pakutavasse koolitusse. See omakorda aitab kaasa meetodite, otsuste ja õiguspraktika suuremale ühtlustamisele liikmesriikides kooskõlas Euroopa ühise varjupaigasüsteemiga.
- v) EUAA on oma koolitustegevuses pühendunud kõrgeimatele professionaalse ja eetilise käitumise standarditele. Amet töötab koolituse kvaliteeditagamise raamistiku rakendamise raames välja ja haldab EUAA koolitustegevuses osalejate tegevusjuhendit ning koolituskärbuste esitamise menetlust, mille kohaselt võib varjupaigaametit teavitada muu hulgas tegevusjuhendi rikkumistest, et neid nõuetekohaselt uurida ja võtta järelmeetmeid.
- vi) Kuigi EUAA on strateegiale täielikult pühendunud, on selle rakendamiseks oluline liikmesriikide pühendumus ja kaasamine kõigil tasanditel.

4. Eesmärgid

Koolitus- ja õppestrateegia rakendamisel on EUAA-l järgmised eesmärgid.

- i) Arendada varjupaiga- ja vastuvõtuametnike teadmisi, oskusi, vastutust ja sõltumatust

EUAA eesmärk on toetada liikmesriike, et tagada varjupaiga- ja vastuvõtuametnikele piisavad teadmised, oskused, vastutus ja sõltumatus, mis on vajalikud nende töö tegemiseks rahuldaval tasemel. Sellega seoses määratakse varjupaiga- ja vastuvõtuametnike Euroopa valdkondlikus

⁽⁶⁾ See strateegia ei hõlma kohtute liikmete kutsematerjalide väljatöötamist.

kvalifikatsiooniraamistikus (ESQF) kindlaks nii ülesanded, mida varjupaiga- ja vastuvõtuametnikud täidavad, kui ka õpiväljundid, mis on vajalikud nende edukaks täitmiseks. Seetõttu antakse Euroopa valdkondlikus kvalifikatsiooniraamistikus (ESQF) põhjalikke suuniseid selle kohta, mida varjupaiga- ja vastuvõtuametnikud peaksid teadma ja suutma teha, et täita oma kohustusi ja ülesandeid kindlaksmääratud vastutuse ja sõltumatuse ulatuses. Raamistiku kasutamine kogu koolitustsükli jooksul tagab, et EUAA koolitus on asjakohane ja eesmärgipärane.

ii) Suurendada võimekust ja valmisolekut

EUAA koolitus- ja õppetegevus aitab liikmesriikide haldusasutustel tugevdada oma töötajate teadmisi, oskusi, vastutust ja sõltumatust, suurendades seeläbi nende võimet täita igapäevaseid ülesandeid ning vastupanuvõimet ebaproportsionaalse surve olukorras. Asjatundlike ja kvalifitseeritud ametnike olemasolu võimaldab riikide haldusasutustel olla hästi ettevalmistunud, et reageerida kiiresti varjupaigataotlejate suuremale sissevoolule, kohaldades eelkõige tõhusaid menetlusi ja tagades samal ajal Euroopa ühise varjupaigasüsteemi järgimise.

iii) Edendada aktiivset õppimist

Õppijatel on keskne roll oma õppimis- ja arengukogemuses ning EUAA eesmärk on pakkuda turvalist õpikeskkonda, kus täiskasvanud õppijad saavad arutada küsimusi ja praktilisi probleeme koolitaja juhendamisel, kellel on selles valdkonnas eriteadmised. Aktiivse õppe lähenemisviisi keskmes on vastastikuse õppimise element, kus õppe- ja koolituskeskkond annab õppijatele stimuleeriva võimaluse arutada probleeme ja vahetada arvamusi teiste valdkonna praktikutega.

iv) Edendada jätkuvat kutsealast arengut

EUAA pideva kutsealase arengu tegevused on suunatud nii varjupaiga- ja vastuvõtuametnikele kui ka varjupaigaameti moodulite ja kursuste koolitajatele. Pideva kutsealase arengu tegevusi korraldatakse osana EUAA elukestva õppe strateegiast varjupaiga ja vastuvõtu valdkonnas, mis võimaldab täiendada varjupaiga- ja vastuvõtuametnike elukestvaid teadmisi, oskusi ja pädevusi. Pidev kutsealane areng on õppevajaduste rahuldamisel keskse tähtsusega, taotledes suuremat ühtlustamist Euroopa ühise varjupaigasüsteemi rakendamisel.

Samuti on EUAA jaoks väga oluline, et Euroopa varjupaigaõppekava koolitajatel oleks võimalus arendada ja hoida oma sisuga seotud pädevusi ja andragoogilisi oskusi kõrgeimal tasemel, sh sertifitseerimisprotsessi kaudu. See hõlmab ka pideva kutsealase arengu valdkonnaüleseid pädevusi, nt digitaalset ja kultuuridevahelist suhtlust.

v) Rakendada hindamisstrateegiat

Kooskõlas ESG 2015 ja EUAA pikaajalise visiooniga saavutada akrediteering kõrghariduse pakkujana (st tulevase Euroopa Liidu Varjupaigaameti Akadeemiana), kes pakub akrediteeritud programme ja mooduleid, rakendab amet oma koolituse raames läbipaistvaid, õiglasid ja usaldusväärseid hindamisi. Hindamine on iga koolitus- ja õppimisprotsessi lahutamatu osa. Hästi kavandatud hindamistegevused näitavad, et õppijad on saavutanud oodatavad õpiväljundid, ja annavad seega kindluse selle kohta, mida õppija peaks teadma ja oskama pärast õppeprotsessi lõpuleviimist. EUAA koolitus- ja õppetegevuses osalevate õppijate hindamine on kavandatud nii, et see oleks range, läbipaistev ja järjepidev. Selleks et tagada hindamisprotsessi terviklikkus, töötab amet koolituse kvaliteeditagamise raamistiku rakendamise raames välja ja haldab

hindamise edasikaebamise menetlust juhtudel, kui hindamisülesande või -menetluse eeskirjade eiramine mõjutab põhjendamatult õppija hindamistulemusi, ning akadeemilise väärkäitumise uurimise ja järelmeetmete menetlust (vt 3. jao punkt v).

vi) Tunnustada varasemaid õpinguid

EUAA tunnustab ja tunnustab varasemaid õpinguid, sh formaalset, informaalset ja mitteformaalset õpet. Õppijate olemasolevad teadmised, oskused ja pädevused annavad õppeprotsessile lisaväärtust ja tugevdavad vastastikuse õppimise komponenti. Seetõttu kehtestab ja rakendab EUAA menetlusi varasemate õpingute ja kogemuste tunnustamiseks. Tunnustamise eesmärk on ka vähendada õppimise kordamist, maksimeerides seeläbi tõhusust.

5. Koolitusraamistikud

EUAA koolitus toimub kolmes peamises kontekstis.

i) Euroopa varjupaigaõppekava sessioonid

Euroopa varjupaigaõppekava on üks varjupaigaameti praktilistest vahenditest, mis aitab kaasa Euroopa ühise varjupaigasüsteemi tõhusale rakendamisele. Õppijate õppekava koosneb peamiselt koolitusmoodulitest koos vabatahtliku hindamise võimalusega, mis viib sertifitseerimiseni, kuid sisaldab ka laia valikut pideva kutsealase arengu materjale. EUAA koolitusmoodulid, mis on ette nähtud peamiselt juhtumiametnike ning muude varjupaiga- ja vastuvõtuspetsialistide koolitamiseks kogu ELis, on integreeritud ühisesse koolitussüsteemi, mis hõlmab kogu rahvusvahelise kaitse valdkonda interaktiivsete moodulite abil.

Õppijate õppekava täiendab eraldiseisvat koolitajate õppekava, mis koosneb nii sisukursustest kui ka täiskasvanuhariduse hindamise moodulitest ja koolitajate hindamismeetoditest. Euroopa varjupaigaalast õppekava võib kasutada alalise toetuse kontekstis, et aidata liikmesriikidel luua oma töötajatele koolitusraamistik või täiendada olemasolevaid riiklikke koolitusstruktuure ühiselt väljatöötatud kvaliteetsete koolitusmaterjalide abil.

ii) Operatiiv- ja tehnilise abi koolitus

Üks EUAA peamisi ülesandeid on anda liikmesriikidele operatiiv- ja tehnilist abi, eelkõige juhul, kui nende varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemid on sattunud ebaproportsionaalse surve alla. Euroopa varjupaigaõppekava on operatiivkoolituse läbiviimise aluseks. Sõltuvalt kohapeal täidetavatest konkreetsetest ülesannetest ja operatiivkonteksti eripärast võib välja töötada spetsiaalsed täiendavad koolitusmaterjalid.

Koolitus, mille eesmärk on toetada liikmesriike, kelle varjupaiga- ja vastuvõtusüsteem on sattunud ebaproportsionaalse surve alla, juhindub Euroopa Liidu Varjupaigaameti määruse artikli 8 sätetest ning tegevuskavade laadist ja ulatusest. Vajadusel pakutakse seda kooskõlas varjupaigatugirühmade lähetamisega. Sellega seoses on EUAA ülesanne kontrollida ja tagada, et varjupaigatugirühmade koosseisus lähetatud eksperdid on saanud nõutava koolituse.

Vajadusel võib ta pakkuda neile enne või pärast lähetamist koolitust, mis on seotud antava operatiiv- ja tehnilise abiga.

iii) Töökorraldusega seotud koolitustegevus

Samuti on EUAA-le antud volitused osaleda suutlikkuse suurendamise meetmetes kolmandate riikidega kooskõlas varjupaigaameti väliskoostöö strateegiaga nende riikide ametiasutustega sõlmitud töökorra raames. Suutlikkuse suurendamise toetus võib hõlmata ka kolmandate riikide varjupaiga- ja vastuvõtuametnike koolitamist.

Muude töökorralduste raames võib amet osaleda koolitustegevuses ka teiste ELi organite ja rahvusvaheliste organisatsioonidega. Need võivad hõlmata heade tavade vahetamist koolituse valdkonnas, vastastikust osalemist koolitustegevuses või konkreetsete koolitusmeetmete ühist väljatöötamist.

6. Koolitusvajaduste analüüs

EUAA kohaldab paindlikku, struktureeritud ja tõendipõhist metoodikat, et toetada liikmesriikide varjupaiga- ja vastuvõtuasutusi ning muid sidusrühmi koolitus- ja õppevajaduste kindlakstegemisel.

Metoodikat rakendatakse koostöös ja kaasates kõigi asjaomaste riiklike haldusasutuste vastaspoolde, eelkõige riiklikud koolituse kontaktpunktid, kes suhtlevad vastavate haldusasutustega koolitusega seotud küsimustes. Liikmesriigid nimetavad riiklikud kontaktpunktid, järgides EUAA soovitusi selle ülesande täitmisega seotud vajaduste ja kohustuste kohta. Metoodika hõlmab ulatuslikke konsultatsioone nende vastaspooltega.

Metoodika eesmärk on võtta vajalike koolitusvajaduste kindlakstegemisel arvesse varjupaigaalast olukorda riiklikul ja Euroopa tasandil, et täielikult integreerida Euroopa valdkondlik kvalifikatsiooniraamistik (ESQF) ning keskenduda nii äsja tööle võetud kui ka kogenud varjupaiga- ja vastuvõtuametnike koolitusvajadustele.

EUAA kohaldab seda metoodikat nii Euroopa kui ka riiklikul tasandil, eelkõige operatiiv- ja sihtotstarbelise toetuse kontekstis.

7. Koolituste kavandamine ja arendamine

7.1. Koolituste kavandamine

EUAA kavandab oma koolitusi õpiväljunditel põhineva lähenemisviisi alusel, keskendudes seega teadmistele, oskustele, vastutusele ja sõltumatusele, mille õppija peaks pärast koolituse läbimist omandama. Õpiväljundite rakendamine koolituse kavandamisel aitab luua õppijakeskse lähenemisviisi, keskendudes sellele, mida õppija teab ja suudab teha. Seejärel määratakse

kindlaks kõige sobivam õppestrateegia ning töötatakse välja hinnangud õpiväljundite saavutamise mõõtmiseks ja tõendamiseks.

See lähenemisviis loob aluse Euroopa varjupaigaõppekava akrediteerimisele, mida toetavad liikmesriigid EUAA sertifitseerimise ja akrediteerimise tööühma kaudu ning mis ei piira riiklikke süsteeme.

7.2. Koolitusmaterjalide väljatöötamine

EUAA töötab koolitusmaterjalid välja tihedas koostöös liikmesriikidega, keda kutsutakse üles panustama koostamisprotsessi toetavas rollis sisueksperptide nimetamise kaudu. Kooskõlas Euroopa Liidu Varjupaigaameti määrusega võidakse vajadusel kaasata nii teisi üksusi, nagu Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex), Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA), kui ka asjaomaseid koolitusüksusi, akadeemilisi asutusi, õigusühendusi, koolitusvõrgustikke ja muid asjaomaseid organisatsioone. Vajadusel võib EUAA kasutada ka tasustatud väliseksperptide teenuseid, kellel on ulatuslikud teadmised ja kogemused kõnealuste teemade valdkonnas.

Eelkõige teeb EUAA koostööd asjaomaste sidusrühmadega võrdlusrühma raames, mis tegutseb sisu ülevaatajana. Võrdlusrühm koosneb Euroopa Komisjoni, ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti, kodanikuühiskonna ja akadeemiliste ringkondade esindajatest ning vajaduse korral kohtute liikmetest.

EUAA edendab oma koolitustegevuses nõuandefoorumi kaudu avatud dialoogi ka kodanikuühiskonna organisatsioonidega, kellega konsulteeritakse Euroopa varjupaigaõppekava teemal. Selleks et rõhutada varjupaigaameti pühendumist põhiõigustele, konsulteeritakse õppekava osas ka põhiõiguste ametnikuga.

EUAA edendab kavandamis- ja arendusprotsessis sisemiste ja väliste sidusrühmadega tehtava koostöö kaudu asjaomaste ELi osalejate vastastikust mõistmist ja koostööd, et veelgi suurendada koolitusmaterjalide sidusust ja vastavust rahvusvahelises ja Euroopa õiguses ning kohtupraktikas sätestatud standarditele.

Kõikidel juhtudel jääb lõplik vastutus koolitusmaterjalide sisu eest varjupaigaametile.

Kui EUAA töötab välja, ajakohastab ja uuendab koolitusmaterjale, kohandatakse kaasavat lähenemisviisi eri sihtrühmadele, võttes arvesse vajaduste analüüsi, aega ja kulutõhusust ning erinevate õppijate vajadusi, eelkõige eelistatud õppestiilide osas. EUAA kasutab uuenduslikke koolitus- ja õppemeetodeid, rakendades laialdaselt kombineeritud õppe lähenemisviisi, mis koosneb e-õppe elemendist ja vahetutest koolitusseanssidest või veebiseminaridest, samuti töökohal toimuvast koolitusest ja juhendamisest, vastastikusest õppimisest, liikuvusõppest, õpikodadest ja kutsekonverentsidest.

EUAA koolitusmaterjalid töötatakse välja inglise keeles. Kõik moodulid on liikmesriikide taotlusel siiski kättesaadavad tõlkimiseks mis tahes ELi ametlikku keelde vastavalt kindlaksmääratud vajadustele ja sõltuvalt ressursside kättesaadavusest. Samadel alustel ning pidades silmas töökorraldust assotsieerunud ja kolmandate riikidega, võib EUAA tõlkida koolitusmoodulid ka nende riikide keeltesse. Kõik keeleversioonid on kättesaadavad EUAA õppehaldussüsteemis.

7.3. Koolituse läbivaatamine

EUAA vaatab Euroopa varjupaigaõppekava korrapäraselt läbi. Iga mooduli „olelusring“ kestab keskmiselt viis aastat. Olelusringi lõpus vaadatakse moodul läbi ja tehakse otsus selle ajakohastamise või uuendamise vajaduse kohta. EUAA jätab endale õiguse lõpetada mooduli kasutamine pärast selle kasutamise hindamist ja arutelusid liikmesriikidega.

8. Koolituse korraldamine ja hõlbustamine

EUAA peamiste koolitusmeetmete rakendamine tugineb peamiselt koolitajate koolitamise süsteemile (millel on võimendav mõju), et hõlbustada Euroopa varjupaigaõppekava rakendamist riiklikes haldusasutustes. Selle süsteemi kaudu koostab EUAA iga-aastase koolituskava, et pakkuda koolitust riiklikele koolitajatele, kes pärast koolituse läbimist korraldavad ja pakuvad oma kolleegidele koolitust riiklikul tasandil. See süsteem mitte ainult ei maksimeeri EUAA koolituselaseid jõupingutusi, vaid võimaldab ka suuremat paindlikkust koolitusürituste korraldamisel ja püsivat suutlikkuse suurendamist liikmesriikides.

EUAA toetab ka piirkondlikku koostööd koolitusalgatuste valdkonnas, millest võiks kasu saada rohkem kui üks EL+ riik. Lisaks toetab EUAA koolitustegevuse korraldamist piirkondlikul tasandil, sh koolitajate koolituste ja riiklike koolituste korraldamist, et vähendada organisatsioonilisi kulusid ja edendada piirkondlikku koostööd.

Ajutiselt võib EUAA pakkuda varjupaiga- ja vastuvõtuametnikele ka kohandatud koolitust.

8.1. EUAA koolitusreserv

Euroopa varjupaigaõppekava koolitajad on kvaliteedi tagamisel võtmeisikud ja neil on oluline roll Euroopa ühise varjupaigasüsteemi rakendamisel. EUAA on loonud koolitusreservi, et koordineerida liikmesriikide ekspertide kaasamist koolitustegevuse väljatöötamisse ja rakendamisse. Reserv aitab kaasa olemasoleva koostöö edendamisele varjupaiga valdkonnas ja parimate tavade edendamisele. EUAA haldab reservi koostöös liikmesriikidega ning see koosneb sisuekspertidest, sisukoolitajatest ja didaktikaekspertidest. EUAA haldab ka koolitajate ja ekspertide võrgustikku sidekanalite ja asjakohaste kohtumiste kaudu.

Kuigi reserv on üldiselt piiratud riiklike varjupaiga- ja vastuvõtuasutuste liikmetega, võib EUAA erandkorras kaasata muid osalejaid (nt ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet), et toetada koolitust konkreetsetes valdkondades.

EUAA järgib varjupaigaameti koolitustegevuseks koolitajate, sisuekspertide ja didaktikaekspertide/ koolitajate valimisel sisemenetlust.

Lisaks reservi kuuluvatele koolitajatele, sisuekspertidele ja didaktikaekspertidele kasutab varjupaigaamet vajaduse korral ka kvalifitseeritud töötajaid ja väliseksperthe.

9. Pidev järelvalve, hindamine ja korrapärane läbivaatamine

EUAA haldab koolitustegevuse järelvalvesüsteemi, mis põhineb usaldusväärsete andmete pideval kogumisel mitme peamise tulemusnäitaja kohta. Järelvalveandmeid kontrollivad korrapäraselt EUAA ja igal aastal koolituse kvaliteedi tagamise nõuanderühm, mis koosneb liikmesriikide haldusametustest kõrgematest ametnikest. Parandusmeetmeid võetakse alati, kui avastatakse kvaliteeti mõjutavaid probleeme.

Järelvalveandmeid kasutatakse ka koolitustegevuse perioodilistes hindamistes. Need hindamised viiakse läbi standardse meetodika järgi ja nende tulemusi võetakse arvesse, et teha kindlaks õppekava ja koolitustegevuse kvaliteedi ülevaatamise puudused.

Juhtkond vaatab järelvalve- ja hindamistegevuse järelduste ja soovituste rakendamisel tehtud edusammud korrapäraselt läbi, tagamaks, et nende tulemuseks oleks koolitustegevuse pidev täiustamine. Lisaks julgustab EUAA mitteametlikku ja ametlikku suhtlust kõigi asjaomaste sidusrühmadega, et teha kindlaks võimalikud parandamist vajavad valdkonnad EUAA koolitus- ja õppetegevuses.

EUAA annab korrapäraselt aru oma koolitustegevuse elluviimisest ja asjakohastest saavutustest ning hindamiste tulemustest. EUAA avaldab igal aastal koolitusaruande varjupaigaameti koolitustegevuse elluviimise kohta nii ELi kui ka riiklikul tasandil. Koolituse kvaliteedi tagamise nõuanderühmaga konsulteerides koostatakse koolituse järelvalveandmetel põhinev aastaaruanne. Liikmesriikide õigeaegne ja täpne andmete esitamine riiklike kontaktpunktide võrgustiku kaudu võimaldab varjupaigaametil oma koolitus- ja õppimisfunktsiooni edukalt täita.

ISBN 978-92-9400-658-5

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus

